

Svar på skriftligt spørgsmål om sällskapsdjurstjänster för mindre bemedlade personer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 19/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Holopainen /gröna:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att utveckla veterinärväsendet för att även betjäna mindre bemedlade ägare av sällskapsdjur?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I Finland består veterinärtjänsterna dels av offentliga veterinärtjänster som kommunerna ansvarar för att ordna, dels av privata veterinärtjänster. Bestämmelser om detta finns i veterinärvårdslagen (765/2009). Offentliga veterinärtjänster produceras i huvudsak av kommunerna själva, men kommunerna kan också ordna tjänster på basis av avtal så att tjänsteproducenten är ett privat företag. Prissättningen sker enligt lagen så att det tas ut ett arvode för veterinärtjänster som kommunerna själva producerar som baserar sig på taxan i bilagan till det kommunala tjänstekollektivavtalet (läkaravtalet) och en eventuell så kallad klinikavgift. När kommunen har ingått ett avtal med ett privat företag tar företaget ut en avgift enligt avtalet och kommunen betalar i allmänhet ersättningen till företaget. I vissa kommuner i Nyland, som ingår i verksamhetsområdet för Helsingfors universitets djursjukhus, har avtal ingåtts med Helsingfors universitet.

Kommunerna stöder ovan avsedda veterinärtjänster med en betydande summa, sammanlagt över 40 miljoner euro per år. I Finland är det offentliga stödet betydligt större än till exempel i Sverige eller Norge. Syftet med regleringen av stödet är att göra klientavgifterna för de tjänster som kommunerna ansvarar för skäligen för användarna. Tjänster som stöds med offentliga medel har särskilt stor betydelse i glesbygden och för jourtjänster utanför tjänstetid. I tätt bebodda stadsområden där det finns god tillgång till privata tjänster är kommunerna enligt lagen inte tvungna att ordna understödd offentlig service för icke-brådskande vård av sällskapsdjur dagtid, men största delen av kommunerna ordnar dock också sådana tjänster.

Utöver offentliga tjänster kan privata veterinärtjänster produceras i Finland av en aktör som uppfyller kraven i veterinärvårdslagen. Serviceproduktionen ska anmälas till den myndighet som övervakar tjänsteproducenterna. Kvaliteten på de privata veterinärtjänsterna övervakas med stöd av veterinärvårdslagen, men övervakningen gäller inte prissättningen av tjänsterna och det finns

inga bestämmelser om prissättningen i jord- och skogsbruksministeriets lagstiftning. De kundavgifter som tas ut för privata tjänster grundar sig således på marknadsmässig prissättning inom ramen för den fria konkurrensen, vilket i praktiken innebär att företaget inkluderar alla kostnader som orsakats det samt dessutom en rimlig avkastningsförväntning.

Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde finns dock lagstiftning som syftar till att trygga konsumentens ställning i förhållandet mellan näringsidkare och enskilda konsumenter. Dessutom finns det lagstiftning vars syfte är att förhindra olämpliga förfaranden i näringsverksamhet, såsom förbjudna konkurrensbegränsningar, som i allmänhet höjer konsumentpriserna. I detta avseende är i synnerhet Konkurrens- och konsumentverket behörig tillsynsmyndighet.

I kapitel 3.4 Ett livskraftigt i Finland statsminister Sanna Marins regeringsprogram nämns tryggnad av fungerande offentliga tjänster som gäller lantbruk som en metod för att uppnå målet En livskraftig och lönsam livsmedelsekonomi. I anslutning till detta ska lagstiftningen om veterinärtjänster ändras så att ansvaret för att ordna dygnet-runt-jour kvarstår hos den offentliga sektorn. Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 12 mars 2020 en arbetsgrupp för att bereda en reform av bestämmelserna om veterinärtjänster. Arbetsgruppen beredde ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till veterinärvårdslag och lagar som har samband med den. Utkastet till propositionen skickades på remiss den 16 februari 2021 och remissbehandlingen avslutas den 21 februari 2022.

Genom reformen strävar man till stor del efter att bibehålla det nuvarande offentliga stödet för kundpriserna för tjänster som ordnas av kommunen, men vissa ändringar i det offentliga service-systemet har föreslagits. Syftet med de föreslagna ändringarna är å ena sidan att trygga tillgången till tjänster och å andra sidan att anpassa servicesystemet till annan lagstiftning, såsom kommun- och konkurrenslagstiftningen.

Enligt den föreslagna lagen har kommunerna alltså ansvaret för att ordna veterinärtjänster, men de veterinärtjänster som ingår i lagen definieras noggrannare än i nuläget. Organiseringsansvaret omfattar sådana veterinärtjänster som är nödvändiga för att trygga djurens hälsa och välfärd samt folkhälsan och vars lika tillgång som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse måste säkerställas i hela landet, vid behov under alla tider på dygnet. Förteckningen omfattar till exempel vaccinationer av djur, kastrerings- och steriliseringsoperationer av katter samt första hjälpen-behandling av sällskapsdjur, såsom suturering av sår och behandling av inflammations- och smärttillstånd. Till basservicen hör också avlivning av husdjur.

Propositionen medför ändringar som i viss mån skulle höja kundpriserna för tjänster som produceras vid kommunala mottagningar. Bestämmelserna om den kommunala avgiften för mottagningsbesök ändras så att det är obligatoriskt för kommunen att ta ut avgiften. Bestämmelserna om avgiften utvidgas så att den utöver kostnaderna för lokaler, arbetsredskap och avlöning av biträdande personal även kan täcka andra kostnader som orsakas kommunen, såsom kostnader

i anslutning till kommunalveterinärens grundlön. Liksom i allmänhet i fråga om kommunala avgifter har kommunerna beslutanderätt i fråga om avgiftens storlek.

Till de offentligsrättsliga avgifterna hör dock ett krav på att avgifterna får vara högst lika stora som kostnaderna för produktionen av tjänsten och dessutom innehåller förslaget en bestämmelse enligt vilken avgiften ska vara skälig för serviceanvändaren. Ändringen kan föra prissättningen av den kommunala basservicen närmare de privata tjänsteproducenternas prissättning, men även efter ändringen bedöms den offentliga service som är nödvändig med tanke på djurskyddet, bekämpningen av djursjukdomar och folkhälsan åtminstone som helhet vara förmånligare än motsvarande privata tjänster.

Förslaget innehåller ett nytt bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket det genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om maximibelopp för avgifter som tas ut för tjänster av allmänt intresse samt om justering av avgiften i enlighet med indexförändringen. Avsikten är dock inte att använda bemyndigandet att utfärda förordning, om det inte finns ett särskilt behov av det.

Prissättningen av privata tjänster avgörs även framöver av företagen själva.

Helsingfors 15.2.2022

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä